

BOGANMELDELSER.

J. WILCKE: *Møntvæsenet under Christian IV og Frederik III i Tidsrummet 1625—1670*. 318 S. Numismatisk Forenings Forlag, København 1924. I Kommission hos G. E. C. Gad.

Forf. lægger Hovedvægten paa Møntvæsenets tekniske Side, men kaster dog ogsaa en Del Strejflys over forskellige økonomiske Spørgsmaal.

Første Afsnit er en Oversigt over Møntforholdene fra 1588 til 1625. I dette savner man meget en kort Beskrivelse af Møntfoden. For overhovedet at faa lidt Overblik over de Mønter, der prægedes, og deres indbyrdes Værdiforhold, maa man sammenholde forskellige Steder og kan endda være fristet til at søge andre Kilder.

Har man imidlertid skaffet sig et saadant Overblik, giver de næste Afsnit en god Fremstilling af Møntvæsenets Udvikling i Aarene 1625 til 1670; især hjælper de forskellige Tabeller, saaledes navnlig de paa Side 266 og 270, til at skabe Oversigt.

Forf. skildrer, hvorledes man i 1625 havde faaet følgende Ordning: Af een Mark kønnsk Sølv, der var 233,8 g fint Sølv, udmøntede man $9\frac{1}{7}$ Daler (Speciedaleren). En Daler kom saaledes til at indeholde 25,6 g fint Sølv. Daleren deltes igen i 6 Mark à 16 Skilling (β). Deltagelsen i 30-Aars Krigen bevirkede imidlertid, at man udmøntede ringere 6 og 2 β 's Stykker, end man havde fastsat i 1625. 6 β 's Stykkerne udmøntedes saaledes, at en Daler i disse Mønter kun indeholdt 22,1 g fint Sølv; 2 β 's Stykkerne var en Del ringere. Af daarlig Smaamønt udmøntedes der ialt 137,000 Daler.

Forf. viser nu, hvorledes dette førte til Opgæld paa den undervægtige Mønt. Opgælden, som er Forskellen mellem den nominelle Værdi og Kursværdien, beregner Forf. ved Hjælp af gamle Regnskaber, idet der for det af ham behandlede Tidsrum ikke findes eller ikke er opbevaret Kursnoteringer paa

BOGANMELDELSER.

J. WILCKE: *Møntvæsenet under Christian IV og Frederik III i Tidsrummet 1625—1670*. 318 S. Numismatisk Forenings Forlag, København 1924. I Kommission hos G. E. C. Gad.

Forf. lægger Hovedvægten paa Møntvæsenets tekniske Side, men kaster dog ogsaa en Del Strejflys over forskellige økonomiske Spørgsmaal.

Første Afsnit er en Oversigt over Møntforholdene fra 1588 til 1625. I dette savner man meget en kort Beskrivelse af Møntfoden. For overhovedet at faa lidt Overblik over de Mønter, der prægedes, og deres indbyrdes Værdiforhold, maa man sammenholde forskellige Steder og kan endda være fristet til at søge andre Kilder.

Har man imidlertid skaffet sig et saadant Overblik, giver de næste Afsnit en god Fremstilling af Møntvæsenets Udvikling i Aarene 1625 til 1670; især hjælper de forskellige Tabeller, saaledes navnlig de paa Side 266 og 270, til at skabe Oversigt.

Forf. skildrer, hvorledes man i 1625 havde faaet følgende Ordning: Af een Mark kønnsk Sølv, der var 233,8 g fint Sølv, udmøntede man $9\frac{1}{7}$ Daler (Speciedaleren). En Daler kom saaledes til at indeholde 25,6 g fint Sølv. Daleren deltes igen i 6 Mark à 16 Skilling (β). Deltagelsen i 30-Aars Krigen bevirkede imidlertid, at man udmøntede ringere 6 og 2 β 's Stykker, end man havde fastsat i 1625. 6 β 's Stykkerne udmøntedes saaledes, at en Daler i disse Mønter kun indeholdt 22,1 g fint Sølv; 2 β 's Stykkerne var en Del ringere. Af daarlig Smaamønt udmøntedes der ialt 137,000 Daler.

Forf. viser nu, hvorledes dette førte til Opgæld paa den undervægtige Mønt. Opgælden, som er Forskellen mellem den nominelle Værdi og Kursværdien, beregner Forf. ved Hjælp af gamle Regnskaber, idet der for det af ham behandlede Tidsrum ikke findes eller ikke er opbevaret Kursnoteringer paa

Hamborg. Opgælden var 4 β paa Daleren, saaledes at een Daler toges for 100 β , i Stedet for 96 β paa Daleren. I denne Forbindelse kan nævnes, at Forf. ganske rigtigt gør opmærksom paa, at Prægning af undervægtig Smaamønt ikke bevirker, at den falder i Værdi, dog forudsat, at der ikke udmyntes mere, end der er Brug for som Skillemønt, og at der desuden er nok af en større Mønt, der gaar som Hovedmønt. Den første af disse Forudsætninger slog ikke til i dette Tidsrum, men derimod den sidste, idet vi havde Daleren, hvoraf der omtrent i hele det af Bogen behandlede Tidsafsnit fandt en Ret betydelig Udmøntning Sted.

For at raade Bod paa den i Aarene 1625 til 1629 stedfundne Udmøntning af daarlig Smaamønt reducerede man i sidstnævnte Aar dens nominelle Værdi og bestemte samtidigt, at Smaamønt skulde udmøntes efter samme Finhed som Daleren, hvorfor Kongen tabte Indtægten af sit Møntregal og dermed ogsaa Interesse for Prægning af Smaamønt.

Svenskerkrigen giver igen Stødet til Prægning af undervægtig Mønt. Man udmøntede 2 og 1 Marker saaledes, at en Daler i Mark kun kom til at indeholde 19,8 g fint Sølv mod 25,6 g i Speciedaleren. Desuden udmøntedes 4 og 2 β 's Stykker af endnu ringere Finhed. Da der fandt en stor Udmøntning Sted af Marker og Skillinger var Resultatet en Opgæld paa 12 β for Markens Vedkommende og endnu mere for Skillingsmønten, hvorfor man i 1648 igen reducerede Mark- og Skillingsmønternes nominelle Værdi.

Efter denne Reform kom man ind paa at præge 4 og 2 Marks Stykker, kaldet Kronen eller Sletdaleren og Halvkronen. En Daler i disse Mønter indeholdt 22,4 g fint Sølv. Desuden udmøntede man 4 og 2 β 's Stykker af en noget ringere Finhed. Disse Prægningsforhold holdt sig op til 1671 og fremkaldte kun en Opgæld paa 2 til 4 β .

Det her gengivne er nogle af de væsentligste Træk af Møntvæsenet i Tiden 1625 til 1670, som Forf. kommer ind paa, men desuden er der givet en meget detailleret Beskrivelse af mange af de til Møntvæsenet i Relation kommende Forhold. Denne Beskrivelse viser, at Forfatteren har lagt et meget stort Arbejde i Bogen, men samtidigt gør de mange Detailler, at det er ret vanskeligt at skaffe sig Oversigt over Indholdet.

Som ovenfor nævnt har Forf. lagt mest Vægt paa at beskrive Møntvæsenets tekniske Side og med Undtagelse af Beskrivelsen af Smaamønternes Opgæld overfor Daleren, er det som Regel kun Strejflys, der er kastet over de økonomiske

Forhold, der staar i nær Forbindelse med Møntvæsenet; man savner en sammenhængende Beskrivelse af alle disse Forhold. Og hvor interessant havde det ikke været at sammenligne den Tids Inflation, thi det er egentlig dette en Møntforringelse er, med Nutidens for at se, hvad Virkninger Inflationen den Gang havde.

Derfor vil man, hvis man ser som Økonom paa Bogen, blive skuffet over kun at faa en Del Antydninger, men ikke et Helhedsbillede, hvorimod man, dersom man blot ønsker en Beskrivelse og Udredning af de faktiske Møntforhold, her vil finde en udtømmende Behandling. Gustav Ole Bech.

L. TH. ARNSKOV: **Den nye amerikanske Indvandringslov.** Med historiske og statistiske Oplysninger om Indvandringen til Amerika. Nyt Nordisk Forlag 1924. 96 S.

Fuldmægtig L. Th. Arnskov har i et lille Skrift om „Den nye amerikanske Indvandringslov“ samlet en Række Artikler (tidligere offentliggjort i Udenrigsministeriets Tidsskrift) bygget paa Forf.s Iagttagelser og Studium under hans Virksomhed som Vicekonsul i New York, Hovedindfaldsporten for den europæiske Indvandring til de Forenede Stater.

Det fuldstændige Brud med den traditionelle Indvandringspolitik, der karakteriserer de to „Kvotabegrænsnings“-Love af 1921 og 1924 er vel nok den vigtigste Begivenhed i de Forenede Staters Historie (Borgerkrigen ikke fraregnet). Den nye Politik Gennemførelse vil faa afgørende Betydning ikke alene for den fremtidige økonomiske, sociale og kulturelle Udvikling i Amerika, men ogsaa for adskillige europæiske Lande. Selv om Indvandringsbegrænsningen vel ikke rammer Danmark og de andre nordiske Lande saa stærkt som Sydeuropa — og da ganske særligt Italien — har vi dog ogsaa herhjemme al Grund til at følge den nye amerikanske Politik og dens Virkninger med Opmærksomhed. Som Forf. fremhæver: Man kan sikkert gaa ud fra, at de Retningslinjer, der har præget de sidste Aars Lovgivning i alt væsentligt vil blive bestemmende i Fremtiden. Man kan da lige saa godt en Gang for alle gøre sig klart, at nogen Ændring i den nye Politik indenfor en overskuelig Aarrække er det urimeligt at vente sig. At denne Politik er baseret udelukkende paa Amerikas egne Fornødenheder og ikke